

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:
گزارش کمیسیون اقتصادی در خصوص
«طرح اصلاح قانون نظام صنفی کشور»

مخصوص صحن علنی

مشخصات طرح

دوره یازدهم - سال اول

شماره ثبت:

۲۷۱

شماره چاپ:

تاریخ چاپ:

مشخصات گزارش

دفتر مطالعات اقتصادی

شماره مسلسل:

۲۲۰۱۷۳۹۷-۱

تاریخ انتشار:

۱۴۰۲/۱۰/۲۰

حسین هروانی

مقدمه

با عنایت به ایرادات و اشکالات موجود در قانون نظام صنفی مصوب سال ۱۳۹۲ مجلس شورای اسلامی، پس از گذشت هفت سال از آخرین اصلاحات قانون نظام صنفی کشور، طرح جدیدی مبنی بر اصلاح این قانون در سال ۱۳۹۹ با شماره ثبت ۲۷۱ با ۸ ماده به مجلس شورای اسلامی ارائه شد. ۱. گفتنی است پیش از این نیز طرحی با عنوان «طرح اصلاح قانون نظام صنفی کشور» در سال ۱۳۹۸ با شماره ثبت ۶۵۹ با ۲۰ ماده در مجلس دهم اعلام وصول شد، ۲. ولی به دلیل تقارن با سال آخر مجلس دهم به صحن علنی نرسید؛ البته مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی نیز مخالف تصویب کلیات دو طرح فوق بود. با این وجود پس از بررسی‌های مفصل طرح اخیر با شماره ثبت ۲۷۱ در کمیسیون اقتصادی مجلس و کمیته‌های تخصصی و بهره‌مندی از نظرات صاحب‌نظران، در تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۲ در کمیسیون مذکور به تصویب رسید. مهم‌ترین چالش قانون نظام صنفی که منجر به ارائه طرح اصلاح قانون شد، رفع محدودیت دو دوره متوالی و چهار دوره متناوب برای عضویت مجدد در هیئت‌مدیره اتحادیه‌ها بوده است.

۱. بررسی طرح پیشنهادی و مصوبات کمیسیون

بررسی مصوبه کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی حاکی از آن است که از بین ۸ ماده طرح مزبور، تنها یک ماده (ماده (۲) طرح در خصوص اصلاح ماده (۲۲) قانون مبنی بر حذف محدودیت عضویت در هیئت‌مدیره اتحادیه‌ها) تصویب شده و ۷ ماده دیگر طرح مزبور حذف ۳ و مواد دیگری اعم از الحاقی و اصلاحی جایگزین آن شده است.

زهره کاویانی (ناظر علمی)، امین پزمان (دفتر حقوقی)، محمدتقی ضرغام افشار (دفتر اجتماعی) (اظهار نظر کنندگان) زهره عطاردی (ویراستار ادبی) ۱. برای توضیحات بیشتر رجوع شود به گزارش اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح قانون نظام صنفی کشور» به شماره مسلسل ۱۷۳۹۷. ۲. برای توضیحات بیشتر رجوع شود به گزارش اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح قانون نظام صنفی کشور» به شماره مسلسل ۱۶۸۵۹. ۳. همان‌طور که در گزارش شماره ۱۷۳۹۷ اظهار نظر شده، موارد حذف شده از نظر کارشناسی مردود بوده است.

مهم‌ترین مصوبات و تغییرات کمیسیون عبارتند از:

- ۱- اصلاح ماده (۱۲) قانون در راستای چارچوب قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار مصوب ۱۴۰۱/۰۲/۰۵،
 - ۲- الحاق ماده (۲۰) مکرر مبنی بر بارگذاری کلیه درآمدهای عملیاتی و غیرعملیاتی و هزینه‌های انجام گرفته حسابرسی شده به صورت سالیانه مطابق با استانداردهای حسابرسی و در قالب نرم‌افزار مالی متحدالشکل در وب‌گاه اتاق اصناف ایران و دبیرخانه هیئت عالی نظارت به تفکیک اتحادیه و اتاق،
 - ۳- ادغام فعالیت‌های صنفی مشابه و یا همگن در قالب یک اتحادیه (اصلاح ماده (۲۱))،
 - ۴- تغییر در ترکیب اعضای استعلام‌گیرنده و استعلام‌شونده (اصلاح تبصره «۱» ماده (۲۲) مکرر))،
 - ۵- اجازه تأسیس بانک اصناف توسط اتاق اصناف ایران اصلاح تبصره «۳» ماده (۳۷).
- مصوبات کمیسیون در مجموع مثبت تلقی می‌شود، اما برخی از این مصوبات دارای پیامدهای منفی قابل توجهی است که لازم است حتماً اصلاحاتی در آن صورت گیرد.

الف) نکات مثبت مصوبه کمیسیون

- الحاق ماده (۲۰) مکرر مبنی بر بارگذاری کلیه درآمدهای عملیاتی و غیرعملیاتی و هزینه‌های انجام گرفته حسابرسی شده به صورت سالیانه مطابق با استانداردهای حسابرسی و در قالب نرم‌افزار مالی متحدالشکل در وب‌گاه اتاق اصناف ایران و دبیرخانه هیئت عالی نظارت به تفکیک اتحادیه و اتاق از نکات مثبت طرح فوق می‌باشد.
- ادغام واحدهای صنفی با فعالیت‌های شغلی مشابه یا همگن در هر شهرستان و مبادرت به تشکیل اتحادیه در چارچوب جداول پیوست از دیگر نقاط قوت طرح مزبور می‌باشد که منجر به کاهش هزینه‌ها، شکل‌گیری اتحادیه‌های قوی‌تر، کاهش دریافتی حق عضویت از اعضا به دلیل افزایش تعداد اعضا و کاهش هزینه‌های جاری اتحادیه‌ها، جلوگیری از سردرگمی اعضا برای دریافت برخی مجوزها به واسطه ادغام صورت گرفته و عدم مراجعه به چندین اتحادیه مشابه و همگن، رفع چالش‌های موجود بین اتحادیه‌های مشابه و ... می‌گردد.

ب) نکات و ایرادات وارد بر مصوبه کمیسیون

ایرادات وارده بر مصوبه کمیسیون به صورت زیر قابل ذکر است:

- ۱- حذف شرط دو دوره متوالی و چهار دوره متناوب برای انتخاب مجدد به عنوان عضویت در هیئت‌مدیره (تبصره «۱» ماده (۲۲))

در تبصره «۱» ماده (۲۲) اصلاحی ۱ قانون سال ۱۳۹۲ مصوب شده بود افراد در هر صورت نمی‌توانند بیش از دو دوره متوالی و یا چهار دوره متناوب به عنوان هیئت‌رئیس اتحادیه‌ها انتخاب شوند و پس از آن، امکان انتخاب شدن ندارند. اما در مصوبه کمیسیون این شرط حذف شده و تنها قید در نظر گرفته شده برای عضویت بیش از دو دوره متوالی در هیئت‌رئیس

۱. تبصره «۱» - مدت مسئولیت اعضای هیئت‌مدیره اتحادیه‌ها از تاریخ انتخاب چهار سال تمام است. اعضای هیئت‌مدیره با رأی مخفی و مستقیم اعضای اتحادیه انتخاب می‌شوند. اعضای مذکور نمی‌توانند بیش از دو دوره متوالی و یا چهار دوره متناوب در هیئت‌مدیره اتحادیه عضویت داشته باشند.

اتحادیه‌ها، اخذ دوسوم آرای مأخوذه شده است. این بند دارای ایرادات اساسی است که در زیر به برخی از آنها اشاره می‌شود:

• ایجاد فساد و تمرکز قدرت در هیئت‌رئیس‌ه اتحادیه‌ها و اتاق

مصوبه کمیسیون می‌تواند منجر به افزایش فساد شده و عملاً قید دوسوم آرای مأخوذه، درحالی‌که هنوز هیئت‌مدیره قبلی بر سر کار است، قید محدودکننده‌ای نیست. این درحالی‌ست که مدت زمان هشت‌ساله، فرصت مناسبی برای اجرای برنامه‌های اصلاحی احتمالی بوده و از طرف دیگر لازم است تا پس از هشت سال، با ایجاد ممنوعیت برای انتخاب دوباره، با ایجاد گردش مدیریتی امکان ورود افراد جدید و افکار نو به اتحادیه داده شود.

• وجود خلأ قانونی و امکان انتخاب یک فرد به‌عنوان هیئت‌رئیس‌ه سایر اتحادیه‌ها پس از پایان دوره

لازم است تأکید شود تا محدودیت تبصره «۱» ماده (۲۲)، یعنی عدم انتخاب پس از دو دوره متوالی و چهار دوره متناوب، برای عضویت در هیئت‌رئیس‌ه سایر اتحادیه‌ها نیز صادق است. یعنی فرد نمی‌تواند پس از پایان دوره، با توجه به اعتبار کسب کرده، در اتحادیه دیگری به‌عنوان هیئت‌رئیس‌ه انتخاب شود.

توضیح آنکه با توجه به پیشنهاد مطرح شده در مصوبه کمیسیون اقتصادی مبنی بر ادغام اتحادیه‌های همگن، در صورت عدم لحاظ کردن دو قید: «۱. شامل اتحادیه‌های قبلی و سایر اتحادیه‌های جدید ادغام شده و ۲. ملاک محاسبه کد ملی هر شخص می‌باشد.» شاهد آن خواهیم بود که حتی با وجود قانون فعلی، برخی افراد بعد از اتمام دو دوره متوالی و یا چهار دوره متناوب یک‌بار با شخصیت حقیقی و بار دیگر با شخصیت حقوقی عضو هیئت‌مدیره شوند که با لحاظ این دو حالت حدود ۳۲ سال می‌توانند عضو هیئت‌مدیره یک اتحادیه باشند؛ کمالینکه این مسئله در حال حاضر در برخی اتحادیه‌ها رخ داده است. ازسوی‌دیگر در صورت ادغام اتحادیه‌ها برخی افراد از این خلأ قانون فعلی استفاده نموده و این‌گونه تفسیر می‌کنند که اکنون که اتحادیه جدید شکل گرفته، محدودیت فعلی قانون مبنی بر عضویت دو دوره متوالی یا چهار دوره متناوب شامل حال آنها نخواهد شد و می‌تواند به‌مدت ۳۲ سال دیگر در صورت آوردن رأی همچنان عضو هیئت‌مدیره اتحادیه جدید ادغام شده باقی بمانند که در مجموع با لحاظ ۳۲ سال اتحادیه قبلی حدود ۶۴ سال می‌توانند عضو هیئت‌رئیس‌ه اتحادیه‌ها و اتاق‌های شهرستان و ایران باشند.

• امکان انتخاب هیئت‌رئیس‌ه با رأی تنها یک‌ششم از آرای صنف

نکته مهم دیگر اینکه در متن اصلاح صورت گرفته به دوسوم آرای مأخوذه اشاره شده و در اصلاح تبصره «۳» همین ماده مصوبه کمیسیون به این نکته اشاره شده که در صورت عدم دستیابی به حدنصاب مذکور، در دور دوم با حضور حداقل یک‌چهارم اعضا انتخابات برگزار شده رسمیت می‌یابد که می‌تواند منجر به بروز فساد گردد. به‌عبارت‌دیگر یک فرد در صورت کسب یک‌ششم از آرای صنف مربوطه (دوسوم از یک‌چهارم)، می‌تواند به‌عنوان هیئت‌مدیره یک اتحادیه‌ها انتخاب شود و از این خلأ سوءاستفاده نمایند. بنابراین، پیشنهاد می‌شود تا متن تبصره به‌صورت زیر اصلاح شود:

«مدت مسئولیت اعضای هیئت‌مدیره اتحادیه‌ها و هیئت‌رئیس‌اتاق‌های ایران و شهرستان‌ها بعد از لازم‌الاجرا شدن قانون اصلاحی، از اولین نوبت انتخابات برگزار شده، چهار سال تمام است و ادوار قبلی ملاک محاسبه می‌باشد. اعضای مذکور اعم از حقیقی و حقوقی نمی‌توانند بیش از دو دوره متوالی و یا متناوب در هیئت‌رئیس‌اتاق‌ها و یا اتحادیه‌ها (شامل اتحادیه‌های قبلی و سایر اتحادیه‌ها جدید ادغام شده) عضویت داشته باشند.

تبصره - ملاک محاسبه کد ملی هر شخص می‌باشد».

مدت مسئولیت اعضای هیئت‌مدیره اتحادیه‌ها (شامل اتحادیه‌های قبلی و سایر اتحادیه‌ها جدید ادغام شده) و هیئت‌رئیس‌اتاق‌های ایران و شهرستان‌ها اعم از حقیقی یا به‌عنوان نماینده شخص حقوقی حداکثر دو دوره متوالی و یا متناوب عضویت داشته باشند.

۲- مشخص نشدن محل واریز جرائم در تبصره «۶» الحاقی به ماده (۱۲): در این تبصره جرائم اخذ شده و نحوه هزینه‌کرد آن مشخص نشده است که مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی می‌باشد؛ چراکه براساس اصل فوق باید کلیه دریافت‌های دولت در حساب‌های خزانه‌داری کل متمرکز شود و همه پرداخت‌ها در حدود اعتبارات مصوب به‌موجب قانون انجام گیرد. به‌عبارت‌دیگر این اصل در تبصره «۶» الحاقی به ماده (۱۲) در نظر گرفته نشده است.

۳- هزینه‌زا بودن قید تأمین منابع برای ایجاد بانک اصناف از محل درآمد اتاق‌ها: در حال حاضر اگرچه براساس تبصره «۳» ماده (۳۷) ظرفیت تشکیل بانک اصناف، مؤسسه اعتباری، صندوق قرض‌الحسنه، شرکت تعاونی اعتبار و دیگر مؤسسات پولی، بانکی، مالی و اعتباری، طبق قوانین و مقررات جاری کشور وجود دارد، اما اضافه نمودن قید «از محل درآمدهای اتاق‌های مزبور» می‌تواند منجر به فشار به اعضای اتحادیه‌ها برای الزام به پرداخت حق عضویت‌های بالاتر و سایر پرداختی‌ها به‌صورت به‌اجبار جهت تشکیل سرمایه اولیه برای تشکیل بانک شود.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

همان‌طور که گفته شد مصوبات کمیسیون در مجموع مثبت تلقی می‌شود، اما برخی احکام اعم از اصلاح تبصره «۱» ماده (۲۲) دارای پیامدهای منفی قابل‌توجهی است که لازم است حتماً اصلاحاتی در آن صورت گیرد. همچنین گفتنی است سایر پیشنهاد‌های اساسی که به‌شدت مورد نیاز جامعه صنفی فعلی می‌باشد در پیشنهاد‌های کمیسیون اقتصادی گنجانده نشده است، برخی از آنها عبارتند از تغییر و چابک‌سازی هیئت عالی نظارت و کمیسیون نظارت شهرستان موضوع مواد (۴۸ و ۵۳) قانون، بازنگری در شرح وظایف اتاق اصناف و اتحادیه‌ها، تقویت نظارت بر واحدهای صنفی، افزایش ضمانت اجرا برای تضمین حقوق مصرف‌کنندگان، بازنگری در تخلفات صنفی. بر این اساس تصویب کلیات و جزئیات مصوبه کمیسیون اقتصادی منوط به رفع ابهامات و اعمال اصلاحات پیشنهاد شده قابل‌توصیه است.

۱. تبصره «۳» - مجامع امور صنفی مجازند برای تشکیل بانک اصناف، مؤسسه اعتباری، صندوق قرض‌الحسنه، شرکت تعاونی اعتبار و دیگر مؤسسات پولی، بانکی، مالی و اعتباری، طبق قوانین و مقررات جاری کشور اقدام کنند.

جدول ۱. خلاصه ارزیابی مواد گزارش کمیسیون ارسالی به صحن

شماره ماده	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون
الحاق تبصره «۶» به ماده (۱۲)			*	
الحاق ماده (۲۰) مکرر	*			
اصلاح ماده (۲۱)	*			
اصلاح تبصره «۱» ماده (۲۱)	*			
اصلاح تبصره «۲» ماده (۲۱)	*			
اصلاح تبصره «۳» ماده (۲۱)	*			
حذف تبصره «۴» ماده (۲۱)	*			
حذف تبصره «۵» ماده (۲۱)	*			
حذف تبصره «۶» ماده (۲۱)	*			
اصلاح تبصره «۷» ماده (۲۱)	*			
الحاق تبصره «۸» به ماده (۲۱)	*			
الحاق تبصره «۹» به ماده (۲۱)	*			
اصلاح ماده (۲۲)	*			
اصلاح تبصره «۱» ماده (۲۲)			*	
اصلاح تبصره «۲» ماده (۲۲)	*			
الحاق تبصره «۷» به ماده (۲۲)	*			
الحاق تبصره «۸» به ماده (۲۲)	*			
الحاق تبصره «۹» به ماده (۲۲)	*			
حذف ماده (۲۳)	*			
اصلاح تبصره «۱» ماده (۲۲) مکرر	*			
اصلاح تبصره «۳» ماده (۳۷)		*		

جدول ۲. ارزیابی مواد گزارش کمیسیون ارسالی به صحن

ماده - تبصره	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
<p>– الحاق تبصره «۶» به ماده (۱۲):</p> <p>در ماده (۱۲) قانون نظام صنفی کشور مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی، عبارت «در چارچوب قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار مصوب ۱۴۰۱/۰۲/۰۵» بعد از عبارت «نسبت به اخذ مجوز کسب» الحاق و یک تبصره به شرح زیر به عنوان تبصره «۶» به این ماده اضافه می‌شود:</p> <p>«تبصره «۶»- هر شخص حقیقی یا حقوقی که برخلاف مقررات این ماده محل کسبی را دایر و فعالیت صنفی نماید علاوه بر اعمال ماده (۲۷) این قانون، به عنوان متخلف شناخته می‌شود. متخلف از تاریخ شروع فعالیت تا زمان اقدام به اخذ پروانه کسب، به ازای هر نوبت شناسایی که مدت آن نمی‌تواند در هر مرتبه نسبت به مرتبه قبل کمتر از ۳۰ روز (یک‌ماه) باشد، مبلغ (۱۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال مشمول جریمه می‌شود. جریمه مذکور هرساله براساس نرخ تورم اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعدیل و به روزرسانی می‌شود.</p> <p>محل واریز جرائم اخذ شده و نحوه هزینه‌کرد آن مشخص نشده که مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی می‌باشد.</p>			*		<p>محل واریز جرائم اخذ شده و نحوه هزینه‌کرد آن مشخص نشده که مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی می‌باشد.</p>	<p>تبصره «۶»- هر شخص حقیقی یا حقوقی که برخلاف مقررات این ماده محل کسبی را دایر و فعالیت صنفی نماید علاوه بر اعمال ماده (۲۷) این قانون، به عنوان متخلف شناخته می‌شود. متخلف از تاریخ شروع فعالیت تا زمان اقدام به اخذ پروانه کسب، به ازای هر نوبت شناسایی که مدت آن نمی‌تواند در هر مرتبه نسبت به مرتبه قبل کمتر از ۳۰ روز (یک‌ماه) باشد، مبلغ (۱۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال مشمول جریمه می‌شود. جریمه مذکور هرساله براساس نرخ تورم اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعدیل و به روزرسانی می‌شود.</p> <p>درآمدهای ناشی از جریمه مزبور به حساب خزانه واریز می‌شود و معادل آن در بودجه‌های سنواتی منظور و توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت پس از کسر هزینه‌های اجرای ماده (۶۲) این قانون، به طور مساوی در اختیار سازمان تعزیرات حکومتی و وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار می‌گیرد تا در اجرای این قانون هزینه نمایند.</p> <p>مصرف و اختصاص وجوه موضوع این ماده در غیر از موارد تقویت و تشدید نظارت بر بازار، تصرف غیرقانونی در اموال دولتی محسوب و مرتکب به مجازات مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود.</p>

متن اصلاحی	اظهار نظر کارشناسی	ارجاع به کمیسیون	موافق به شرط اصلاح	مخالف	موافق	ماده - تبصره
						اعلامی بانک مرکزی تعدیل و به روز رسانی می شود.»
						<p>-الحاق ماده (۲۰) مکرر:</p> <p>یک ماده به شرح زیر به عنوان ماده (۲۰) مکرر) به قانون الحاق می شود:</p> <p>ماده (۲۰) مکرر - هر ساله کلیه اتحادیه ها در انتهای تیرماه و اتاق های اصناف سراسر کشور در انتهای مردادماه مکلفند به ترتیب کلیه درآمدهای عملیاتی و غیر عملیاتی و هزینه های انجام گرفته ترازنامه سالیانه حسابرسی شده را مطابق با استانداردهای حسابرسی و در قالب نرم افزار مالی متحدالشکل که مؤلفه های آن توسط هیئت عالی نظارت تعیین می گردد، جهت نظارت و بررسی عملکرد مالی سال قبل را در وب گاه * اتاق اصناف ایران و دبیرخانه هیئت عالی نظارت به تفکیک اتحادیه و اتاق بارگذاری نماید. عدم اجرای این حکم در موعد مقرر به منزله عدم تأیید ترازنامه سالیانه آنها خواهد بود و حق دریافت هیچ گونه مبلغی اعم از حق عضویت و سایر اجزای منابع مالی را برای سال جاری نخواهند داشت.</p> <p>تبصره - پرداخت وجوه قانونی و نیز دریافت کمک ها توسط واحدهای صنفی صرفاً از طریق سامانه ای که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت بدین منظور تعیین می گردد، صورت می گیرد.»</p>
						<p>-اصلاح ماده (۲۱) :</p> <p>صدر ماده (۲۱) به شرح زیر اصلاح می شود:</p> <p>«ماده (۲۱) - در هر شهرستان که واحدهای صنفی با فعالیت های شغلی مشابه یا همگن به شرح جدول پیوست وجود داشته باشد، * افراد صنفی با رعایت این قانون مبادرت به تشکیل اتحادیه در چارچوب جداول پیوست می کنند.»</p>

ماده - تبصره	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
-اصلاح تبصره «۱» ماده (۲۱): در تبصره «۱» ماده (۲۱) حرف «و» بعد از عبارت «شخصیت حقوقی» حذف می‌شود.	*					
-اصلاح تبصره (۲) ماده (۲۱): تبصره «۲» ماده (۲۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود: «تبصره «۲» - حدنصاب تعداد واحدهای صنفی برای تشکیل یک اتحادیه در سطح کشور ۲۰۰ واحد است.»	*					
-اصلاح تبصره «۳» ماده (۲۱): تبصره «۳» ماده (۲۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود: «تبصره «۳» - چنانچه تعداد واحدهای صنفی در هر شهرستان جهت تشکیل اتحادیه، به حدنصاب مقرر در این ماده نرسند، کمیسیون نظارت شهرستان موظف است براساس نصاب مندرج در تبصره «۲» این ماده نسبت به تشکیل اتحادیه تجمیعی اقدام کند.»	*					
حذف تبصره «۴» ماده (۲۱)	*					
حذف تبصره «۵» ماده (۲۱)	*					
حذف تبصره «۶» ماده (۲۱)	*					
-اصلاح تبصره «۷» ماده (۲۱): تبصره «۷» ماده (۲۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود: «تبصره «۷» - چنانچه ماهیت فعالیت و یا نوع برخی مشاغل ایجاب کند با پیشنهاد اتاق اصناف ایران و تأیید هیئت عالی نظارت، اتحادیه‌ای از واحدهای صنفی در سطح استان و یا کشور تشکیل می‌شود.»	*					
-الحاق تبصره «۸» به ماده (۲۱): «تبصره «۸» - فهرست فعالیت‌های صنفی مشابه و یا همگن و اتحادیه مربوطه توسط اتاق اصناف ایران تهیه و به تأیید هیئت عالی نظارت می‌رسد.»	*					
-الحاق تبصره «۹» به ماده (۲۱): تبصره «۹» - کمیسیون نظارت موظف است پس از ادغام و همسان‌سازی عناوین اتحادیه‌ها و رسته‌ها و اتحادیه‌های صنفی	*					

ماده - تبصره	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
مطابق فهرست تبصره «۸» این ماده؛ اموال، دارایی‌ها، حقوق و تعهدات اتحادیه‌های قبلی را ظرف مدت ۶ ماه پس از ابلاغ این قانون، به اتحادیه جدید واگذار نماید.						
-اصلاح ماده (۲۲): «ماده (۲۲) - اتحادیه‌ها توسط هیئت‌مدیره منتخب اعضای اتحادیه اداره می‌شوند. تعداد اعضای این هیئت سه نفر شامل رئیس، نایب‌رئیس و خزانه‌دار خواهد بود که براساس اکثریت نسبی آرای مأخوذه تعیین می‌شوند. همچنین اتحادیه‌ها دو نفر عضو علی‌البدل خواهند داشت.»	*					
-اصلاح تبصره «۱» ماده (۲۲): تبصره «۱» - مدت مسئولیت اعضای هیئت‌مدیره اتحادیه‌ها بعد از لازم‌الاجرا شدن قانون اصلاحی، از اولین نوبت انتخابات برگزار شده، چهار سال تمام است. اعضای هیئت‌مدیره با رأی مخفی و مستقیم اعضای اتحادیه انتخاب می‌شوند. عضویت بیش از دو دوره متوالی (ادوار قبلی ملاک محاسبه می‌باشد) در هیئت‌رئیس اتحادیه‌ها منوط به اخذ دوسوم آرای مأخوذه است. ملاک محاسبه، کد ملی هر شخص می‌باشد.			*		با توجه به پیشنهاد مطرح شده در مصوبه کمیسیون اقتصادی مبنی بر ادغام اتحادیه‌ها همگن، در صورت عدم لحاظ کردن دو قید: «۱. شامل اتحادیه‌های قبلی و سایر اتحادیه‌ها جدید ادغام شده و ۲. ملاک محاسبه کد ملی هر شخص می‌باشد.» شاهد از حقیقی و حقوقی نمی‌تواند بیش از دو آن خواهیم بود که حتی با وجود قانون فعلی برخی افراد بعد از اتمام دو دوره متوالی و یا چهار دوره متناوب قبلی و سایر اتحادیه‌ها جدید ادغام شده) یک‌بار با شخصیت حقیقی و بار دیگر با شخصیت حقوقی عضو هیئت‌مدیره شوند که با لحاظ این دو حالت محدود ۳۲ سال می‌توانند عضو هیئت‌مدیره یک اتحادیه باشند کما اینکه این مسئله در حال حاضر در برخی اتحادیه‌ها رخ داده است. از سوی دیگر در صورت ادغام اتحادیه‌ها برخی افراد از این خلأ قانون فعلی استفاده نموده و این‌گونه تفسیر می‌کنند که اکنون اتحادیه جدیدی شکل گرفته، محدودیت فعلی قانون مبنی بر عضویت دو دوره متوالی یا چهار دوره متناوب شامل حال آنها نخواهد شد و می‌تواند به مدت ۳۲ سال دیگر در	«مدت مسئولیت اعضای هیئت‌مدیره اتحادیه‌ها و هیئت‌رئیس اتاق‌های ایران و شهرستان‌ها بعد از لازم‌الاجرا شدن قانون اصلاحی، از اولین نوبت انتخابات برگزار شده، چهار سال تمام است و ادوار قبلی اتحادیه‌ها و سایر اتحادیه‌ها جدید ادغام شده می‌باشد. اعضای مذکور اعم از حقیقی و حقوقی نمی‌توانند بیش از دو دوره متوالی و یا متناوب در هیئت‌رئیس اتحادیه‌ها (شامل اتحادیه‌های قبلی و سایر اتحادیه‌ها جدید ادغام شده) عضویت داشته باشند. تبصره - ملاک محاسبه کد ملی هر شخص می‌باشد.»

متن اصلاحی	اظهار نظر کارشناسی	ارجاع به کمیسیون	موافق به شرط اصلاح	مخالف	موافق	ماده - تبصره
	<p>صورت آوردن رأی همچنان عضو هیئت مدیره اتحادیه جدید ادغام شده باقی بمانند که در مجموع با لحاظ ۳۲ سال اتحادیه قبلی حدود ۶۴ سال می توانند عضو هیئت رئیسه اتحادیه ها و اتاق های شهرستان و ایران باشند.</p> <p>نکته مهم دیگر اینکه در متن اصلاح صورت گرفته به دوسوم آرای مأخوذه اشاره شده و در اصلاح تبصره «۳» همین ماده به این نکته اشاره شده که در صورت عدم دستیابی به حدنصاب مذکور، در دور دوم با حضور حداقل یک چهارم اعضا انتخابات برگزار شده رسمیت می یابد. به عبارت دیگر یک فرد می تواند در صورت کسب یک ششم از آرای افرادی که در آن صنف می توانند رأی دهند، به عنوان هیئت مدیره یک اتحادیه ها انتخاب شوند که این با بحث دموکراسی در تناقض است و بسیاری از افراد می توانند با مهندسی انتخابات از این خلأ سوء استفاده نمایند.</p>					
						<p>-اصلاح تبصره «۳» ماده (۲۲):</p> <p>تبصره «۳»- انتخابات اتحادیه ها در دور اول با حضور حداقل یک سوم اعضا و در صورت عدم دستیابی به حدنصاب مذکور، در دور دوم با حضور حداقل یک چهارم اعضا به فاصله کمتر از دو هفته رسمیت می یابد. در صورت عدم دستیابی به حدنصاب مذکور، رأی گیری برای آخرین مرتبه با نصاب * یک چهارم اعضا به فاصله یک هفته بعد از زمان تعیین شده مرحله قبل تکرار می گردد. در صورت عدم دستیابی به این نصاب کمیسیون نظارت مکلف به ادغام اتحادیه ها خواهد بود. آیین نامه اجرایی نحوه برگزاری انتخابات موضوع این تبصره ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون توسط</p>

ماده - تبصره	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
دبیرخانه هیئت عالی نظارت با همکاری اتاق اصناف ایران تهیه می‌شود که پس از تأیید هیئت عالی نظارت به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت می‌رسد.						
-الحاق تبصره «۷» به ماده (۲۲): تبصره «۷»- کلیه اشخاص چه به اعتبار شخصیت حقیقی و چه به اعتبار شخصیت حقوقی، نمی‌توانند هم‌زمان در بیش از یک اتحادیه عضو هیئت‌مدیره باشند.	*					
-الحاق تبصره «۸» به ماده (۲۲): تبصره «۸»- انتخابات اتحادیه‌ها به صورت الکترونیکی و براساس شماره تلفن همراه شخص دارنده یا متقاضی پروانه کسب و در بستر سامانه تعیین شده توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت برگزار می‌شود.	*					
-الحاق تبصره «۹» به ماده (۲۲): تبصره «۹»- کلیه ابلاغات موضوع این قانون، در صورت ارسال به شماره تلفن همراه شخص دارنده یا متقاضی پروانه کسب که در سامانه صدور مجوزهای کسب‌وکار به ثبت رسیده است، قابل استناد خواهد بود.»	*					
-حذف ماده (۲۳):	*					
-اصلاح تبصره «۱» ماده (۲۲ مکرر): تبصره «۱» ماده (۲۲ مکرر) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود: «تبصره «۱»- کمیته‌ای مرکب از نمایندگان وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت کشور، پلیس نظارت بر اماکن عمومی فراجا، سازمان تعزیرات حکومتی، بسیج اصناف و دو نفر از اتاق اصناف شهرستان ظرف یک ماه شرایط مذکور را از مراجع ذی‌صلاح شامل مراجع قضایی، وزارت اطلاعات، نیروی انتظامی، مرجع صادرکننده آخرین مدرک تحصیلی و اتاق اصناف ذی‌ربط استعلام می‌نماید. نمایندگان اتاق اصناف در این کمیته نباید خود نامزد انتخابات باشند.	*					

متن اصلاحی	اظهار نظر کارشناسی	ارجاع به کمیسیون	موافق به شرط اصلاح	مخالف	موافق	ماده - تبصره
						تصمیم‌گیری در این کمیته با اکثریت آرا صورت می‌گیرد و نتیجه به متقاضی اعلام می‌شود. وظیفه این کمیته حصول اطمینان از صحت موارد مندرج در بندهای مذکور از طریق رؤیت اسناد مثبت و بررسی مدارک و شواهد است. عدم اعلام نظر مراجع استعلام‌شونده ظرف مدت یک‌ماه به‌منزله پاسخ مثبت است.»
	در حال حاضر اگرچه براساس تبصره «۳» ماده (۳۷) ظرفیت تشکیل بانک اصناف، تشکیل بانک اصناف، مؤسسه اعتباری، صندوق قرض‌الحسنه، شرکت تعاونی اعتبار و دیگر مؤسسات پولی، بانکی، مالی و اعتباری، طبق قوانین و مقررات جاری کشور وجود دارد، اما اضافه نمودن قید «از محل درآمدهای اتاق‌های مزبور» می‌تواند منجر به فشار به اعضای اتحادیه‌ها برای الزام به پرداخت حق عضویت‌های بالاتر و سایر پرداختی‌ها به‌صورت به‌اجبار جهت تشکیل سرمایه اولیه برای تشکیل بانک شود.				*	-اصلاح تبصره «۳» ماده (۳۷): تبصره «۳» ماده (۳۷) قانون به‌شرح زیر اصلاح می‌شود: «تبصره «۳»- اتاق اصناف ایران مجاز است براساس قوانین و مقررات جاری کشور و با مشارکت اتاق‌های اصناف شهرستان برای تأسیس بانک اصناف اقدام نماید. اتاق‌های اصناف شهرستان نیز مجازند براساس قوانین و مقررات جاری کشور برای تأسیس صندوق قرض‌الحسنه و یا شرکت تعاونی اعتبار اقدام نمایند. منابع مورد نیاز برای تأسیس و یا افزایش سرمایه نهادهای فوق، حسب‌مورد پس از تصویب هیئت‌رئیس اتاق اصناف ایران و یا هیئت‌رئیس اتاق اصناف شهرستان مربوطه، از محل درآمدهای اتاق‌های مزبور تأمین می‌شود.»